

För Smålands Flora är endast säkra växtfynd av intresse. Om en inventerare känner sig osäker om en bestämning, bör den därför alltid kontrolleras. Av vissa arter måste alltid beläggsexemplar tas. Vilka de är framgår av inventeringslistan, där de markerats med utropstecken (!). Ta dock inte enstaka exemplar eller sällsynta arter.

Detta blad ger anvisningar om hur man samlar, pressar och etiketterar växter.

Insamling

Då man samlar växter behöver man ha med sig en slidkniv, plastpåsar och etiketter. Man väljer ut typiska exemplar och tar upp dessa med kniven. Utlöpare ovan och under jord måste tas med. Många gräs, starr och andra arter kan inte bestämmas på enbart delar av exemplaren. Rensa av jorden och förse växten med en etikett, där Du antecknat fyndplats, biotop och datum, innan Du lägger den i plastpåsen.

Av träd tas, om det behövs för att visa både blommor och frukter, kvistar vid två tillfällen. Av starrarterna bör utvecklade frukter medfölja, eftersom de är viktiga för bestämningsarbetet (Se meddelande 12)

Pressning

De insamlade växterna bör pressas så snart som möjligt. Vid resor på mer än en dag kan det därför vara lämpligt att ha med sig en fältpress, bestående av remmar och plywoodskivor. (fig. 1). Om man skall ha en press enbart för hemmabruk, kan man tillverka en själv av två hårda skivor och en tyngd. Den vanligaste växtpressen, som man köper, består av två träskivor, som spänns ihop med rep, metallstänger och en trärulle (fig 2).

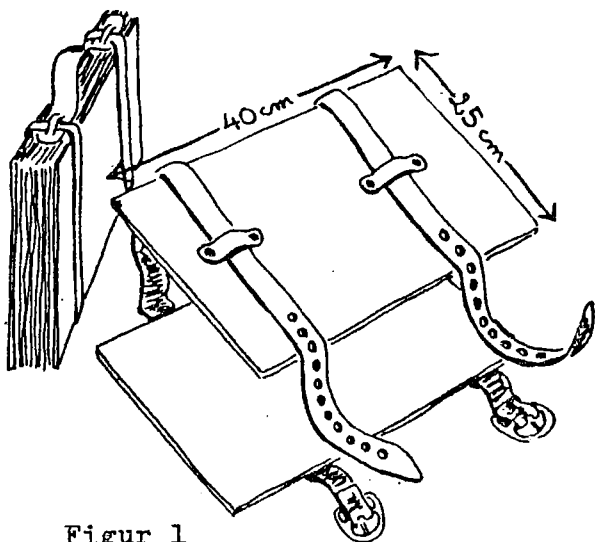
Vid pressningen läggs växterna in i dubbelvikna pappersark av sådan beskaffenhet att de lätt suger till sig vatten. Bred ut växterna väl så att deras olika delar inte ligger ovanpå varandra mer än nödvändigt. Långa växter bör vikas så de får plats på herbariepapperet. Stycka inte exemplaren, om de inte är alltför stora. Lökar och tjocka rötter måste dock klyvas.

Det finns presspapper (gråpappersark och "lakan" att lägga närmast växten) att köpa. Man kan emellertid mycket väl använda exempelvis tidningspapper - huvudsaken är att det har bra förmåga att suga till sig fuktighet och klippts till i lagom storlek för att passa i pressen.

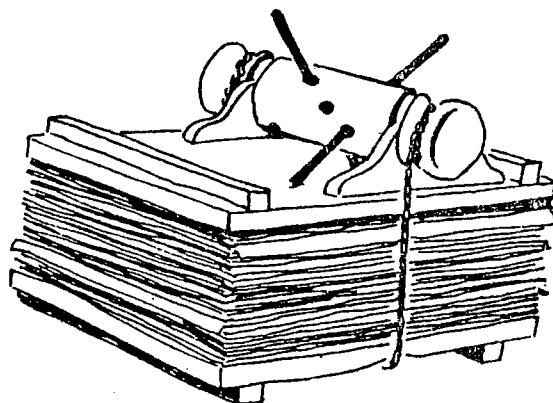
Växterna skall ligga kvar i press tills de är riktigt torra. Man måste se till dem då och då så de inte möglar. I regel måste presspapperet bytas några gånger.

Montering

De pressade växterna monteras på styvt papper med hjälp av klisterremmar. Färdiga herbariepapper finns att köpa. Storleken är 24 x 40 cm och detta format utnyttjas bl a på botaniska museer. Samlar man enbart för att lära sig själv växterna, kan man naturligtvis förvara dem på annat sätt, t ex på papper i A4-format insatt i pärmar.

Figur 1

Figur 2

Etikettering

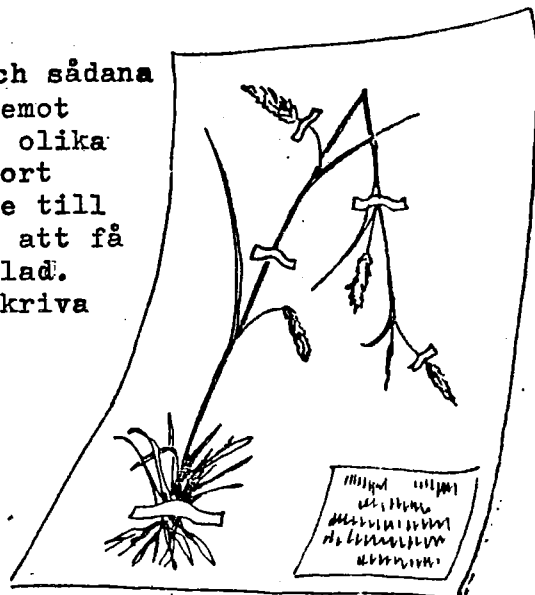
Skriv etikett både på egna växter och sådana som Du skickar in för kontroll! De som tar emot växter för bestämning får in material från olika håll, och det händer lätt att man glömmer bort vem som skickade vad. Skall växten gå vidare till en specialist, har denne ofta stor nytta av att få veta var, när och i vilken miljö den är samlad. Han/hon skall då inte behöva ringa eller skriva för att få de upplysningarna.

Insamlade växter har stort värde som botaniska dokument, om de är etiketterade. De som Du pressar skall Du alltså inte kasta bort efter bestämningen. Vill Du inte ha dem själv, kan Du ge dem till projektledningen eller något botaniskt museum, t ex det i Lund.

De uppgifter som alltid skall finnas med på etiketten är plats,

biotop, datum för insamlingen och insamlaren.

Växtens namn är däremot mindre viktigt. På dess plats kan man lämna blankt eller skriva bara släktet.

Ett herbarieark

Detta är ett exempel på hur en etikett som uppfyller minimikraven bör vara uppställd. Den behöver inte vara maskinskriven, om Du har läslig handstil. Var noga särskilt med ortsnamnen! Man skall inte behöva gissa, om det står Granryd, Grolryd eller Groeryd.

Lycopodium

Karta 4D Markaryd NV, ruta D4
450 m OSO vägskälet till Groeryd,
gammal tallskog i sydsluttning
30.8. 1981

Thomas Karlsson

De som samlar mycket har ibland etiketter med överskrift och insamlare förtryckta (leg. betyder "insamlad av"). Samlar man mycket bör man numrera, plattlummer är här växt nr 691 från 1981.

FLORA SUECICA

81691. Lycopodium complanatum

Småland: Hinneryd sn, Bägaryd,
450 m OSO vägskälet till Groeryd,
i gammal tallskog i sydsluttning
RUBIN 4D 6d 30 12
30.8.1981

Leg. Thomas Karlsson

I det sista exemplet har lägesangivelsen karta + ruta bytts ut mot landskap + socken + by, vilket är likvärdigt. Koordinater (i RUBIN-systemet) anger platsen på 100 x 100 m när och är mycket praktiska, när man vant sig vid dem.